

Protocol Voortgezet Onderwijs: onderwijs tijdens corona

Opgesteld door AOb, CNV Onderwijs, FvOv en VO-raad

Versie: 16 februari 2022

Het kabinet heeft op 15 februari 2022 diverse versoepelingen van coronamaatregelen aangekondigd. Deze gaan op verschillende momenten in:

- Per 16 februari 2022 een versoepeling van het thuiswerkadvies waarbij maximaal 50% van de werktijd weer op school kan plaatsvinden (het thuiswerkadvies gold al niet voor het onderwijsgevend personeel).
- Met ingang van vrijdag 18 februari 2022 zijn externe volwassenen, zoals ouders, ook weer op school welkom.
De isolatieduur voor met covid besmette personen wordt ingekort van minimaal 7 naar minimaal 5 dagen, met de voorwaarde dat de betreffende persoon minimaal 24 uur klachtenvrij is.
- Met ingang van vrijdag 25 februari 2022 vervallen de 1,5 metermaatregel en de mondkapjesplicht vrijwel overal in de samenleving en ook in de scholen. Het is niet mogelijk deze maatregelen voor het onderwijs eerder te laten vervallen door de wettelijke basis die hier aan ten grondslag ligt en het tempo van besluitvorming dat hierbij hoort.

Tot 25 februari blijft het dus nodig voor personeel om 1,5 meter afstand te houden en voor zowel leerlingen als onderwijspersoneel een mondkapje te dragen bij verplaatsingen in de school.

Ook blijft het dragen van mondkapjes in het openbaar vervoer (en dus ook in het leerlingenvervoer) verplicht.

Het advies aan leerlingen en personeel om minimaal twee keer per week een zelftest te doen blijft gehandhaafd.

Dit protocol is in overleg met sociale partners tot stand gekomen.

Per onderwerp is met een kleurcode aangegeven of het een verplichting, dringend advies of eigen afweging van de school betreft:

1.	Verplichting
2.	Dringend advies
3.	Eigen afweging van de school

De reguliere leerplicht is van kracht. Dat betekent dat leerlingen zowel het fysieke onderwijs dat wordt aangeboden als het aangeboden onderwijs op afstand, verplicht zijn te volgen.

Besturen zijn verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor hun medewerkers. Het beleid hiervoor moet, ook met de huidige versoepelingen, zodanig ingericht zijn dat een veilige werkomgeving kan worden geboden. Indien hier bij individuele medewerkers zorgen over bestaan is maatwerk mogelijk zodat deze zorgen zo veel mogelijk worden weggenomen.

De VO-raad biedt op haar website actuele informatie over [alle corona gerelateerde onderwerpen](#).

Heeft u nog een specifieke vraag? Stel die dan aan onze helpdesk: juridischehelpdesk@vo-raad.nl

Naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen rondom COVID-19, nieuwe inzichten vanuit de praktijk dan wel nieuwe richtlijnen vanuit het kabinet en/of het RIVM kan dit protocol herzien worden. Het is goed om dit met regelmaat te checken.

Algemeen

Richtlijnen van het RIVM en het daarop gebaseerde, door de VO-raad en de bonden opgestelde, protocol zijn voor iedereen verplicht die op de school aanwezig is.

De Arbowet-verplichtingen zijn onverkort van kracht. Dit betekent o.a. dat de werkgever – op basis van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en het plan van aanpak – maatregelen neemt om blootstelling aan het coronavirus en COVID-19 bij medewerkers, leerlingen en hun naasten te voorkomen. Ook moeten zij hun werknemers, leerlingen en bezoekers voorlichten over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en hen instrueren over de wijze waarop zij die moeten naleven. Besturen dienen toe te zien op het naleven van de instructies. Werkgevers voeren hierover overleg met de PMR. Daar waar de Arbowetgeving (verankerd in de Coronanorm van de Arbocatalogus VO) de richtlijnen van het RIVM dan wel dit protocol overstijgt, geldt de [Coronanorm Arbocatalogus VO](#).

De school is open, tenzij...

- het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft;
- de school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.

Als de gehele school dicht moet vanwege (te veel) besmettingen, meldt de school de scholensluiting bij de Onderwijsinspectie via het Internet Schooldossier. Een school meldt het ook als ze weer open gaan.

Een gedeeltelijke scholensluiting hoeft niet te worden gemeld bij de inspectie.

Basismaatregelen

De RIVM hygiënerichtlijnen zijn leidend. Dat betekent dat:

- o handen meerdere keren per dag worden gewassen. Dit gebeurt in ieder geval bij binnenkomst in het lokaal, voor de pauze, na de pauze en na toiletbezoek. In elk lokaal zijn daarvoor papieren zakdoeken, water en zeep, of desinfecterende handgel aanwezig;
- o er geen handen worden geschud;
- o we hoesten en niezen in onze elleboog en we niet aan ons gezicht zitten.

De 1,5 meter afstandsmaatregel is:

- o tot 25 februari 2022 als dringend advies van toepassing tussen medewerkers onderling. In overleg met de MR kunnen hier aanvullende afspraken over gemaakt worden;
- o tot 25 februari 2022 van toepassing tussen extern bezoek en medewerkers, waarbij dit bezoek nog tot 18 februari 2022 als noodzakelijk moet worden geacht.
Per 18 februari 2022 mogen externen weer het schoolgebouw in met in achtname van de 1,5 meter maatregel (tot 25 februari 2022);
- o niet verplicht tussen leerling en volwassenen. Scholen kunnen in overleg met de MR hier desgewenst aanvullende afspraken over maken.

Mondneusmaskers zijn:

- o tot 25 februari 2022 verplicht voor iedereen bij verplaatsingen in de school;

- niet verplicht voor de leraar en ander onderwijspersoneel bij verplaatsing binnen het klaslokaal;
- niet verplicht indien een zitplaats wordt ingenomen;
- niet verplicht voor het personeelslid of leerling dat/die zich beroept op een van de uitzonderingen voor het dragen van een mondneusmasker en deze uitzondering (beperking of ziekte) desgevraagd aannemelijk maakt. Voorbeelden van die uitzonderingen zijn:
  - personen die een verminderde arm- of handfunctie hebben en daardoor geen mondneusmasker op kunnen zetten;
  - personen van wie de ademhaling te veel belemmerd wordt vanwege een longaandoening;
  - personen met zintuiglijke beperkingen die gebarentaal spreken;
  - personen met (ernstige) brandwonden op hun gezicht waardoor geen mondneusmasker gedragen kan worden en
  - personen die vanwege een verstandelijke beperking of psychische aandoening ontregeld raken als zijzelf een mondneusmasker dragen.

Gym, toneel, dans en soortgelijke vakken vallen niet onder de mondkapjesplicht.

Vanaf 25 februari 2022 vervalt de verplichting voor iedereen voor het dragen van een mondkapje bij verplaatsingen in de school. De keuze van medewerkers en/of leerlingen die, bijvoorbeeld in drukke situaties, wel een mondneusmasker willen dragen wordt gerespecteerd.

De Arbowet schrijft voor dat werkgevers voor een veilige werkomgeving moeten zorgen. Dit betekent ook dat een werkgever moet zorgen voor voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) wanneer werknemers aan (mogelijk) gevaar blootstaan of kunnen staan (artikel 8.3 van het Arbeidsomstandighedenbesluit). In het kader van de coronapandemie, is het mondneusmasker op school een persoonlijk beschermingsmiddel tegen besmetting met corona en moet de werkgever dit dus gratis verstrekken aan medewerkers. Hierbij wordt geadviseerd gebruik te maken van de medische mondneusmaskers type II en type IIR. Zie ook de [coronanorm Arbocatalogus VO](#).

Met het per 25 februari 2022 vervallen van de verplichting voor het dragen van een mondneusmasker worden deze ook niet meer aangemerkt als PBM en is de werkgever ook niet meer verplicht om ze (gratis) te verstrekken. Voor diegenen die het dragen van een mondneusmasker in het kader van veilig werken wenselijk vinden mag de werkgever deze nog steeds ter beschikking stellen.

Ventilatie:

Op school moet voor de ventilatie in ieder geval worden voldaan aan de bestaande regelgeving (Bouwbesluit) en zijn de normen rondom ventilatie, uit de [Coronavirus Arbocatalogus VO](#) leidend.

Indien in één of meerdere lokalen de ventilatie aantoonbaar niet voldoet zorgt de schoolleiding voor een passend alternatief. De school informeert de MR over de ventilatiesituatie op school in het verlengde van de informatie die in het najaar van 2020 is verstrekt.

- Maak in de lokalen gebruik van een CO₂-meter met stoplichtindicator, in elk geval de lokalen waar de ventilatie afhankelijk is van het openen van ramen en/of roosters;
- Lucht de lokalen zo veel mogelijk tussen de lessen door. Bij luchten tijdens de les, zorg er voor dat het niet tocht;
- Kijk voor alle informatie over ventilatie op de website van [de VO-raad](#), [Ruimte OK](#) of [Lesopafstand](#).

Werken op school

Onderwijs is een van de vitale sectoren in onze samenleving. Werknemers die gezond zijn en niet onder de quarantaineplicht vallen, zijn beschikbaar voor het verzorgen van het onderwijs op de school en komen werken. Dit geldt voor die werknemers die op de school nodig zijn om onderwijs aan te kunnen bieden en voor leraren die afstandsonderwijs verzorgen vanuit de school:

- Werknemers die zelf tot een [risicogroep](#) behoren, of werknemers met gezinsleden/huisgenoten uit een risicogroep komen in principe werken, eventueel met aanvullende maatregelen. Dat kan betekenen dat voor deze werknemers, in overleg met de werkgever, aanvullende afspraken gelden zoals het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen of aanpassing van de werkzaamheden.
- Werknemers die zich zorgen maken gaan in gesprek met de werkgever om een passende oplossing te vinden ten aanzien van hun werkzaamheden (al dan niet met betrokkenheid van de bedrijfs-/arbo-arts).
- [Gezonde zwangere werkneemsters](#) worden vanaf het derde trimester van de zwangerschap vrijgesteld van hun (reguliere) werk als het niet lukt om 1,5 meter afstand tot anderen te houden. Zij moeten vanaf het derde trimester (vervangend) werk doen waarbij de afstand van 1,5 meter wel gehandhaafd kan worden.
- Bij zwangere werkneemsters met gezondheidsproblemen of verhoogde risicofactoren (zoals ouder dan 35 jaar, BMI van 30 of meer enz.) wordt een individuele risico-inschatting gemaakt om op maat te kunnen adviseren en met de zwangere (en eventueel in afstemming met de verloskundige/gynaecoloog/behandelaar) beleid op te stellen inzake haar inzetbaarheid in het werk. Hierbij spelen de specifieke werkgebonden risico's (zoals de mate van blootstelling en de mogelijkheid waarin de zwangere zich kan beschermen) mee.

In voorgaande gevallen gaan we er daarbij vanuit dat de werkgever en de werknemer in goed overleg die passende oplossing vinden. Dat kan op school, maar ook elders. Het past niet dat de werkgever de werknemer dwingt tot het verrichten van werkzaamheden op school als de werknemer aangeeft grote zorgen te hebben over zijn of haar veiligheid.

In het geval dat er binnen een school leraren zijn die na overleg met de werkgever zijn vrijgesteld van werken op locatie, kan een school besluiten - in overleg met de medezeggenschap en de leraren in kwestie - of en op welke wijze onderwijs op afstand wordt geboden.

Hierbij wordt in ieder geval meegenomen dat een leraar niet op hetzelfde moment afstandsonderwijs en fysiek onderwijs geeft. Daarnaast wordt rekening gehouden met de belastbaarheid en normjaartaak van medewerkers.

Diverse zaken, bijvoorbeeld als een medewerker niet naar school wil komen uit angst voor een besmetting door COVID-19, zijn niet altijd zwart/wit.

Het is van groot belang met elkaar het gesprek hierover te voeren en de vrees van de werknemer serieus te nemen. In onderling overleg zul je dan tot een voor beide partijen (werknemer en werkgever) acceptabele afspraak moeten komen. Mocht dit niet goed lukken kan ook de bedrijfsarts nog worden

<p>ingeschakeld. Als dit vervolgens niet tot een bevredigende oplossing leidt, heeft de werknemer de (wettelijke) mogelijkheid om (op kosten van de werkgever) nog een second opinion te vragen. Deze second opinion vindt plaats met een bedrijfsarts die niet verbonden is aan (de organisatie van) de reguliere bedrijfsarts.</p>
<p>Voor onderwijsondersteunend personeel geldt het advies om minimaal 50% van de werktijd thuis te werken, met uitzondering van de werkzaamheden die op school moeten worden uitgevoerd. Hierover worden afspraken met de werkgever gemaakt.</p>
<p>Schoolbesturen gaan over de nadere praktische en onderwijsinhoudelijke invulling op school in overleg met hun medezeggenschapsraad en maken hierover afspraken. Deze afspraken worden gemaakt na afweging en inachtneming van de risico's voor de veiligheid van leerlingen en onderwijspersoneel, en de maatregelen die nodig zijn om deze risico's te voorkomen.</p>
<p>Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.</p>

Leerlingen

<p>Leerlingen komen naar school.</p> <p>Er zijn leerlingen die zelf meer risico lopen op ernstige gevolgen van een coronabesmetting of een huisgenoot hebben met een kwetsbare gezondheid waarbij de vraag kan ontstaan of het voor hen verstandig is om naar school te gaan.</p> <p>In de servicedocumenten voor funderend onderwijs wordt beschreven hoe een school met een dergelijke situatie kan omgaan. Extra tips, vragen en antwoorden en handreikingen staan in een handelingskader voor wanneer leerlingen (willen) thuisblijven omwille van corona; dit is ontwikkeld door de raden, OCW en andere partners.</p>
<p>Scholen zijn niet verplicht om afstandsonderwijs te bieden aan een individuele leerling die kortdurend ziek thuis is, dus ook niet aan de leerling die door een aan COVID-19 gerelateerde ziekte kortdurend thuis zit en geen fysiek onderwijs kan volgen. De keuze voor afstandsonderwijs is nadrukkelijk de professionele keuze van de school, het kan dan ook niet door individuele ouders/verzorgers worden afgedwongen.</p>
<p>Wel is het belangrijk dat de school een leerling die besmet is waar mogelijk in staat stelt om de lessen te volgen, bijvoorbeeld door streaming of door mee te kijken of luisteren via de laptop van een medeleerling. Het spreekt voor zich dat scholen niet aan het onmogelijke worden gehouden.</p>
<p>Voor niet-onderwijsactiviteiten zoals teamoverleggen, studiedagen en het ontvangen van ouders, geldt dat deze weer mogen plaatsvinden op school. Ook is het houden van fysieke open dagen weer mogelijk waarbij ook ouders welkom zijn. . Tot 25 februari 2022 gelden hierbij nog wel de 1,5 meter afstandsmaatregel en de mondkapjesplicht.</p>

Zelftesten

Voor zowel gevaccineerde als niet-gevaccineerde leerlingen en medewerkers geldt het dringende advies om zich 2x per week preventief te testen.

Bij milde klachten¹ volstaat een zelftest. Is de zelftest negatief, dan kan men naar school komen. Is de zelftest positief, dan blijft men thuis en wordt geadviseerd om een PCR-test bij de GGD te doen om de besmetting te bevestigen. Heb je aanhoudend milde klachten of klachten van ernstigere aard die passen bij corona? Dan testen bij de GGD.

Preventief testen (bij geen klachten) kan met een zelftest.

Het zelftesten helpt bij het vroegtijdig opsporen en bestrijden van besmettingen. Het testen is altijd vrijwillig. Er is geen verplichting om de uitslag van de zelftest te delen.

Wanneer een zelftest een negatieve uitslag heeft kan men naar school. Is de uitslag van de test positief dan wordt geadviseerd alsnog naar de GGD te gaan voor een PCR test.

Alle scholen ontvangen gratis zelftesten. Het aantal zelftesten die de school ontvangt, kan de school via de aanvraagmodule aanpassen of stopzetten indien de voorraad dit toelaat.

Zie voor [meer informatie over de preventieve inzet van zelftesten](#) de website van Lesopafstand.nl.

Besmetting en quarantaine

De regels voor het in quarantaine gaan zijn afhankelijk van de persoonlijke situatie. Het is afhankelijk van welk contact u bent ten opzichte van een eventueel besmet persoon.

Kijk voor de actuele situatie op de website van het RIVM voor alle [isolatie en quarantaine regels](#) en <https://lci.rivm.nl/leefregels>

In de volgende situaties blijft iemand thuis:

- Bij klachten die passen bij corona;²
- Als je positief getest bent op corona bij de GGD;
- Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD;
- Als iemand in je huishouden positief is getest op corona; uitgezonderd zijn leerlingen uit het funderend onderwijs en volwassenen die in de afgelopen 8 weken zelf corona hebben doorgemaakt of die meer dan een week geleden een boosterprik hebben gehad (en geen klachten hebben);
- Als je nauw contact hebt gehad met een besmet persoon (minimaal 15 minuten binnen 1,5 meter); uitgezonderd zijn leerlingen uit het funderend onderwijs en volwassenen die in de afgelopen 8 weken zelf corona hebben doorgemaakt of die meer dan een week geleden een boosterprik hebben gehad (en geen klachten hebben);

¹ Het RIVM meldt op zijn website onder milde klachten neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest of een verhoging tot 38 graden.

² Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn), hoesten, plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping), benauwdheidsklachten, verhoging of koorts.

- Als je terugkomt uit een zeer hoog risicogebied; zie reizentijdenscorona.rijksoverheid.nl ;
- Als je een melding hebt gekregen via de app CoronaMelder.

Per 14 januari 2022 zijn de quarantaineregels versoepeld voor personen die korter dan 8 weken geleden een corona hebben doorgemaakt en geen klachten hebben of langer dan een week geleden een boosterprik hebben gehad (en geen klachten hebben).

Met ingang van 26 januari is er de uitzondering binnen het funderend onderwijs bijgekomen: leerlingen hoeven niet in quarantaine, als ze geen klachten hebben. Als personen in de groep/klas besmet zijn hoeven de leerlingen niet in quarantaine en hebben ze geen standaard testadvies, als ze geen klachten hebben. Wel is het advies te testen bij klachten, ook bij alleen milde klachten. Hiervoor mag ook een zelftest gebruikt worden. Bij een negatieve zelftest mogen leerlingen gewoon naar school.

Testuitslag positief

Als de uitslag van de zelftest positief is, maak dan meteen een testafpraak bij de GGD om de testuitslag te laten controleren. Verder blijven jij en je huisgenoten thuis. Huisgenoten of nauwe contacten hoeven niet thuis te blijven als ze op het funderend onderwijs zitten. Voor overige huisgenoten of nauwe contacten geldt dat als ze korter dan 8 weken geleden positief getest zijn en geen klachten hebben of als ze langer dan een week geleden een boosterprik hebben gehad (en geen klachten hebben) ook niet in quarantaine hoeven (mits geen klachten). Als de test bij de GGD positief is, ga je direct in isolatie.

Testuitslag negatief

Als de testuitslag van de zelftest of van de GGD op dag 0 negatief is dan blijf je nog in quarantaine, omdat je toch besmet kunt zijn en ziek kunt worden. Daarom laat je je 5 dagen na het laatste contact met jouw huisgenoot of nauw contact die corona heeft, (opnieuw) testen bij de GGD. Is deze testuitslag negatief dan mag je uit quarantaine. Je hoeft niet in quarantaine als je onder de 18 jaar bent, of ouder dan 18 bent en je korter dan 8 weken geleden positief getest bent en geen klachten hebt. Of als je langer dan een week geleden een boosterprik hebt gehad (en geen klachten hebt).

Op de quarantaineregels kan de werkgever voor [werknemers in essentiële bedrijfsprocessen](#) een uitzondering maken. Voor welke functies hier sprake van is, worden afspraken gemaakt tussen het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad.

Het personeelslid heeft altijd de keuze om de quarantaine na te leven en niet op school te komen werken. Als de werkgever en medewerker in goed overleg besluiten om een uitzondering te maken, dan neemt de werkgever maatregelen om de gezondheid en veiligheid van de medewerkers op de werkplek te borgen (het gaat dan bijvoorbeeld om dagelijks zelftesten, adequate persoonlijke beschermingsmiddelen, (zoveel als mogelijk) afstand houden en goede ventilatie). Als de werknemer klachten ontwikkelt, gaat hij/zij onmiddellijk naar huis en alsnog in quarantaine en laat zich bij de GGD testen.

Voor reizen naar het buitenland en/of terugkomen uit het buitenland kunnen verschillende [reisadviezen](#) en/of [inreis-regels](#) gelden. Raadpleeg hiervoor de betreffende overheid website.

Scholen melden uitbraken van infectieziekten bij de GGD-afdeling infectieziektebestrijding. Er is een nationaal testbeleid hetgeen geldt voor COVID-19, waarin is bepaald dat de schoolleider of locatiemanager één of meer bevestigde besmettingen met COVID-19 meldt bij de GGD als zij daarover nog niet door de GGD zijn benaderd. Zij kunnen op basis van maatwerk adviseren hoe te handelen.

Privacy

De school dient zich bij vastlegging van en communicatie over besmettingen op school te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy. Zie hiervoor de informatie bij [privacy en registratie corona](#).

Een besmetting is een 'bijzonder persoonsgegeven' in de zin van de AVG en daar zijn strenge privacyregels aan verbonden. Bovendien is het bijhouden van besmettingen op persoonsniveau een taak van de GGD. We raden aan om goed contact te onderhouden met de GGD.

In de [Q&A van de Autoriteit Persoonsgegevens](#) leest u hoe het zit met privacy omtrent het registreren van corona-besmettingen op school.

OV afspraken

Om de druk op het openbaar vervoer te kunnen blijven verlagen, worden leerlingen (en personeel) verzocht om zoveel mogelijk op de fiets te komen dan wel zich te laten brengen en halen door een ouder/verzorger.

Scholen maken afspraken met de regionale vervoerder over het gebruik van openbaar vervoer. Scholen die dagelijks minder dan 100 leerlingen in het OV naar school krijgen, zijn - na eenmalige afmelding bij de vervoerder - uitgezonderd van deze afspraken.

De volledige afspraken en het proces vindt u in het '[Afsprakenkader Veilig Vervoer VO](#)'. Voor het leerlingenvervoer, o.a. in het speciaal onderwijs, blijft de gemeente verantwoordelijk zoals deze dat nu ook is.

OV vervoerders (bus/tram/metro/trein) vragen scholen om het verplicht dragen van het mondneusmasker in het openbaar vervoer met regelmaat onder de aandacht van scholieren te brengen.